

ที่ พร 0037.3/ว 4110

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร 54000

29 กันยายน 2553

เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดแพร่

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ และ นายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงการ “ขยะลด คนมีสุข” จำนวน 1 ชุด
2. เอกสารเผยแพร่ (ตัวอย่างใบปลิว) จำนวน 1 ฉบับ
3. แบบรายงานผลการดำเนินการ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วยปัจจุบันการขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากวิเคราะห์สถานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงาน และบริหารงบประมาณ ซึ่งในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในระยะสั้นนั้นควรต้องมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบริการสาธารณะ จัดให้มีการดำเนินการในการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ และแนวทางดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้นของจังหวัดแพร่แล้วในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2553

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในระยะสั้นของจังหวัดแพร่ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการขยะในพื้นที่ของตนเอง โดยให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายตรวจสอบแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะในพื้นที่ ของตนเอง เพื่อป้องกันและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษจากสถานที่ดังกล่าว แล้วรายงานให้ผู้บริหารสั่งการแก้ไขหรือแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้มีการเกิดมลพิษ และการร้องเรียนจากประชาชนโดยทั่วไป แล้วรายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดทราบตามแบบรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้

/ 2. ให้องค์กร ...

2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้คู่มือโครงการ “ขยะลด คนมีสุข” เป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะภายในครัวเรือน ซึ่งมีการดำเนินงานดังนี้

- ระยะที่ 1 สร้างความคิด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน ซึ่งอาจสื่อสารให้ประชาชนโดยทั่วไปได้เข้าใจโดยการแจกจ่ายใบปลิว (ตามตัวอย่าง) ให้แก่ทุกครัวเรือน หรือดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เห็นว่าเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากขยะในครัวเรือน

- ระยะที่ 2 สร้างแบบอย่าง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการดำเนินการ โดยการทำกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างในการคัดแยกขยะ เช่น การคัดแยกขยะภายในสำนักงาน หรือ การนำขยะไปหมักเป็นปุ๋ยน้ำชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์

- ระยะที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการตามกรณีศึกษา หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเป็นการส่งเสริมการจัดการขยะที่ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น การทำธนาคารขยะ (ทต.สอง) , ตลาดนัดรีไซเคิล , ถนนปลอดถังขยะ (ทต.ร้องกวาง) , ซาเล้งเมืองสะอาด , ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ (อบต.น้ำรัด , อบต.วังซัน , อบต.หัวฝาย)

- ระยะที่ 4 การติดตามผล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานผลให้จังหวัดทราบ ตามแบบรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ทุกวันที่ 20 ของเดือน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ สำหรับอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชัย หทยะตันติ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. 0-5453-4504-5 , 0-5453-4119 ต่อ 14

โทรสาร. 0-5453-4504-5 , 0-5453-4119 ต่อ 25

www.phraelocal.go.th

โครงการ “ขยะลด คนมีสุข”

เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้นของจังหวัดแพร่

โดย สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่

1. ชื่อโครงการ “ขยะลด คนมีสุข”

2. หลักการและเหตุผล

การขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดีขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล จำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหาขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากวิเคราะห์สถานการณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงาน และบริหารงบประมาณ แต่เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษาปัญหาการจัดการขยะที่ถูกต้องอย่างแท้จริง ซึ่งในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะในระยะสั้นนั้นควรต้องมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบริการสาธารณะ จัดให้มีการดำเนินการในการจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ และแนวทางดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้นของจังหวัดแพร่แล้ว ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2553

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม

3.2 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมายภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1.3.2 เพื่อให้ประชาชนที่รับบริการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ อันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นและสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน

4. เป้าหมาย

4.1 ประชาชนในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับทราบปัญหาเกี่ยวกับขยะและวิธีการจัดการขยะที่ถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของครัวเรือนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแผ่นพับใบปลิว

4.2 ลดหรือควบคุมการผลิตขยะมูลฝอยของประชากรในอัตราไม่เกิน 1.0 กิโลกรัม ต่อคนต่อวัน

4.3 ให้มีการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

/ 4.4 ปริมาณขยะ...

4.4 ปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างจากการให้บริการเก็บขนในเขตเทศบาลจะหมดไป และสำหรับพื้นที่นอกเขตเทศบาลจะมีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างในรอบการจัดเก็บไม่เกิน ร้อยละ 10 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

4.5 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนหลักและแผนการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง สุขลักษณะ และมีระบบกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง สุขลักษณะครบถ้วนทุกแห่ง

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือน กันยายน 2553 และต่อเนื่องต่อไป

6. วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการ “ขยะลด คนมีสุข” เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนและผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะในแต่ละครัวเรือนก่อนทิ้งเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปกำจัดต่อไป การดำเนินการตามโครงการโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพับ (ตามที่จังหวัดออกแบบให้) แจกจ่ายทุกหลังคาเรือน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือเพื่อลดปริมาณขยะ

2. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนมีการแยกประเภทขยะอย่างน้อย 2 ประเภท คือ ประเภทกระดาษ และ ขยะ พลาสติก สาเหตุที่ให้แยกเป็น 2 ประเภทเนื่องจากการเริ่มต้นในการมีส่วนร่วมของประชาชน หากการเริ่มต้นมีความยุ่งยากซับซ้อนก็อาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่ให้ความร่วมมือตามโครงการได้และเนื่องจากเมื่อมีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการประชาสัมพันธ์แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติได้จริงซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีส่วนร่วมโดยการทำเป็นตัวอย่างให้กับประชาชนโดยทั่วไปได้เห็น เพราะขยะประเภทพลาสติกเป็นขยะที่กำจัดได้ยาก แต่กระดาษและพลาสติกก็มีมูลค่าในตัวจึงสามารถนำไปขายเป็นเงินได้ถึงจะไม่มากนักแต่ก็เป็นการสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่บุตรหลานซึ่งมีคุณค่ามากกว่า และยังมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนได้อีกทางหนึ่ง

3. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินโครงการตามกรณีศึกษา เช่น การทำธนาคารขยะ ตลาดนัดรีไซเคิล ถนนปลอดถังขยะ ซาล้างเมืองสะอาด ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ หรือโครงการในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชนแล้วให้รายงานผลการดำเนินการให้จังหวัดทราบตามแบบที่กำหนด

7. หน่วยงานดำเนินการและงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งรับผิดชอบงบประมาณในการดำเนินงานของตนเอง

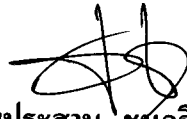
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการจัดการคัดแยกขยะ ลดปริมาณขยะ การนำขยะกลับไปใช้ซ้ำ หรือ นำกลับมาใช้ใหม่

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางปฏิบัติในการจัดการขยะ ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

3. การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการอย่างเป็นระบบ และสร้างความพึงพอใจแก่ประชาชน

9. ผู้เขียนโครงการ

(นายประสาน หนูอินทร์)

หัวหน้างานบริหารทั่วไป

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

(นายต่อพงษ์ ทับทิมโต)

หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

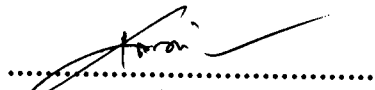
11. ผู้เสนอโครงการ

(นายเลียดไท วงศ์ใหญ่)

ท้องถิ่นจังหวัดแพร่

12. ผู้เห็นชอบโครงการ (50%)

(นายเสรี คำภิรมย์โม)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

13. ผู้อนุมัติโครงการ (50%)

(นายสมชัย หทยะตันติ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร วิทยาการแพร่

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

“คู่มือโครงการ ขยะลด คนมีสุข”

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดแพร่ มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะโดยสามารถแยกปัญหาได้ดังต่อไปนี้

1. แมลงวันรบกวน สิ่งกลิ่นเหม็น สถานที่ทิ้งขยะไม่ถูกสุขอนามัย จำนวน 10 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 11.90
2. ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม จำนวน 9 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 10.71
3. ค่าใช้จ่ายในการจัดการสูง จำนวน 8 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 9.52
4. รถขยะชำรุด จำนวน 6 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 7.10
5. การเดินทางไม่สะดวก จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
6. ผู้รับจ้างจัดเก็บไม่ตรงเวลา จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
7. การเผาขยะในเขตชุมชน ในที่ทิ้งขยะ จำนวน 3 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 3.50
8. ที่ทิ้งขยะติดพื้นที่การเกษตร แหล่งน้ำสาธารณะ จำนวน 2 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 2.38
9. ผู้ให้บริการไม่คัดแยกขยะทำให้เกิดอุบัติเหตุในการจัดเก็บ จำนวน 2 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 2.38
อปท.ที่ดำเนินการจัดเก็บขยะเองและไม่มีปัญหา จำนวน 20 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 23.80
อปท.ที่ไม่มีรถขยะ หรือ จ้างเอกชนดำเนินการและไม่มีปัญหา จำนวน 22 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 26.19
อปท.ที่ให้คณะกรรมการหมู่บ้าน หรือ ประชาชนจัดการขยะเอง จำนวน 6 แห่ง	คิดเป็นร้อยละ 7.14

สรุปปัญหาที่เกิดขึ้น

จากผลการสำรวจข้อมูลการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 84 แห่ง สามารถสรุปปัญหาโดยแยกได้เป็น 3 ประเด็นใหญ่ ดังนี้

1. ปัญหาจากแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะ เช่น บริเวณที่ทิ้งขยะทำให้สิ่งแวดล้อมต่างๆ เกิดมลภาวะ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย การปนเปื้อนของดิน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลง ก่อให้เกิดความไม่สวยงามแก่ชุมชน และก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากกลิ่นเหม็นจากการนำเปื้อย

2. ปัญหาจากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เช่น ประชาชนขาดการตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ของขยะมูลฝอย ขาดความร่วมมือในการทำให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยที่สุดเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย ขาดการคัดแยกขยะที่สามารถนำกลับไปใช้ใหม่หรือขยะรีไซเคิลออกจากขยะทั่วไป

3. ปัญหาอื่นๆ เช่น ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม การเดินทางไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการขยะสูง ที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่การเกษตร หรือ แหล่งน้ำสาธารณะ รถขยะชำรุด ถังขยะไม่เพียงพอ

แนวทางในการแก้ไขปัญห

หากวิเคราะห์สถานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงาน และบริหารงบประมาณ แต่เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่มีการศึกษาปัญหาการจัดการขยะที่ถูกต้องอย่างแท้จริง ซึ่งในการแก้ไขปัญหการจัดการขยะในระยะสั้นนั้นจึงต้องมีการส่งเสริมให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้มีหน้าที่ในการบริการสาธารณะ มีการดำเนินการในการจัดการขยะอย่าง เป็นรูปธรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวโดยอาจดำเนินการแยกตามปัญหาที่ เกิดขึ้นดังนี้

1. ปัญหาจากแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะ อาจแก้ไขปัญหได้ดังนี้

1.1. พื้นที่ในการกำจัดขยะที่ใช้ในการก่อสร้างสถานที่ฝังกลบขยะมูลฝอยให้ใช้แนวทางพิจารณาต่อไปนี้ (ใช้การฝังกลบรวม 4 ชั้น และมีอายุการใช้งานประมาณ 20 ปี)

10-50 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 15-70 ไร่

50-100 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 70-130 ไร่

100-300 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 130-380 ไร่

300-500 ตัน/วัน ใช้เนื้อที่ 380-620 ไร่

1.2 ผลกระทบจากการจัดการมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง

1.2.1 อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอยกลางแจ้ง ทำให้เกิดควัน และสารมลพิษทางอากาศ ฉะนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องควบคุมการเผาขยะในสถานที่ทิ้งขยะเพื่อมิให้เกิดมลพิษทางอากาศ

1.2.2 น้ำเสีย เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้น เมื่อฝนตกจะเกิดน้ำเสีย ซึ่งไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ สถานที่ทิ้งขยะจึงต้องอยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำสาธารณะและชุมชน

1.2.3 แหล่งพาหะนำโรค มูลฝอยตกค้างบนพื้น จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนู และแมลงวัน แมลงสาบ ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อ ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้อง มีการกำจัดพาหะนำโรคต่าง ๆ เช่น มีการพ่นสารกำจัดแมลงที่เป็นพาหะนำโรคในสถานที่ทิ้งขยะ

1.2.4 เหตุรำคาญและความไม่น่าดูจากการเก็บขยะมูลฝอยไม่หมด ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนและไม่ สว่างแก่ชุมชน การกำจัดขยะควรกำจัดในสถานที่ทิ้งขยะเท่านั้นมิให้มีการทิ้งกระจัดกระจายในบริเวณ ใกล้เคียงด้วยเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทิ้งขยะ และเพื่อมิให้มีการส่งกลิ่นที่ก่อให้เกิดความรำคาญ จึงต้องมีการป้องกันโดยการใช้น้ำหมักชีวภาพ (EM) หรือ สิ่งน่ายอื่น ๆ เพื่อลดกลิ่นที่เกิดจากสถานที่ทิ้ง ขยะให้น้อยลง

/ 1.2.5 และเพื่อ...

1.2.5 และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นจึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะในพื้นที่ของตนเอง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากสถานที่ดังกล่าว โดยให้ดำเนินการแก้ไขหรือแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขมิได้มีการเกิดมลพิษ และการร้องเรียนจากประชาชนโดยทั่วไป

1.2.6 ให้ อปท. มอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบเรื่องการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง แล้วแจ้งชื่อให้จังหวัดทราบตามแบบรายงานเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

2. ปัญหาจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนดำเนินการ โดยเน้นรูปแบบของการวางแผนจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องส่งเข้าไปทำลายด้วยระบบต่าง ๆ ให้น้อยที่สุด (Reduce) สามารถนำขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ทั้งในส่วนของการใช้ซ้ำและแปรรูปเพื่อใช้ใหม่ (Reuse & Recycle) รวมถึงการกำจัดที่ได้ผลพลอยได้ เช่น ปุ๋ยหมัก หรือพลังงาน โดยสรุปวิธีการดำเนินการตามแนวทางมีดังนี้ คือ

2.1 รณรงค์ให้ประชาชนให้ความร่วมมือ เช่น ประชาสัมพันธ์ตามหอกระจายข่าว การแจกแผ่นพับ ใบปลิว การชักจูงใจโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดการผลิตมูลฝอยในแต่ละวันดังนี้

2.1.1 การลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอย (Reduce) ทำได้โดย

- (1) ใช้สินค้าชนิดเติม เช่น ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน น้ำยาทำความสะอาด และถ่านไฟฉายชนิดชาร์จใหม่
- (2) เลือกใช้สินค้าที่มีคุณภาพ มีห่อบรรจุภัณฑ์น้อย อายุการใช้งานยาวนานและตัวสินค้าไม่เป็นพิษ
- (3) การใช้ภาชนะแทนบรรจุภัณฑ์ เช่น ปิ่นโต จานและกล่องใส่อาหารแทนการใช้ถุงพลาสติก
- (4) ลดการใช้วัสดุย่อยสลายยาก เช่น โฟมบรรจุอาหาร และถุงพลาสติก
- (5) ลดการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย เช่น การใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชู

2.1.2 การลดปริมาณขยะ โดยการใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการใช้วัสดุสิ่งของต่างๆ ให้คุ้มค่าที่สุดได้แก่

- (1) การใช้กระดาษทั้ง 2 หน้า
- (2) การนำบรรจุภัณฑ์มาใช้ซ้ำ เช่น การนำกล่อง ถูมาใช้ประโยชน์ซ้ำหลายครั้ง
- (3) ขวดน้ำดื่มที่หมดแล้วนำมาใช้ใส่น้ำดื่ม การนำขวดแก้วมาทำเป็นแจกันดอกไม้ เป็นต้น

2.1.3 การลดปริมาณขยะโดยการรีไซเคิล (Recycle) โดยการนำวัสดุที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ นำมาแปรรูปใช้ใหม่โดยกรรมวิธีต่างๆ โดยการคัดแยกขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และสำนักงาน เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล โดยการนำวัสดุรีไซเคิลไปขายหรือนำไปบริจาคณาเข้าธนาคารขยะรีไซเคิล เป็นต้น

2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บทุกท้องถิ่นมักไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเนื่องจากกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตามการ

จัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากในอนาคตภาครัฐไม่สามารถจะสนับสนุนงบประมาณในการแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด แต่ต้องอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ โดยมีส่วนราชการคอยสนับสนุนเทคนิคทางวิชาการที่เกี่ยวข้องแนวทางในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม จึงต้องดำเนินการด้วยความละเอียดอ่อน เพื่อให้ประชาชนมีความเต็มใจที่จะจ่าย ซึ่งมีแนวทางหลักๆ ดังนี้

2.2.1 การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการเต็มใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียม รวมทั้งวิธีการจ่ายค่าธรรมเนียมควรเป็นอย่างไร โดยให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกัน

2.2.2 การประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชนโดยทั่วไปได้รับทราบการจัดเก็บค่าธรรมเนียม

2.2.3 การกำหนดอัตราการจัดเก็บ ควรค่อยๆเพิ่มอัตราจนถึงอัตราสูงสุดที่กำหนดไว้ตามระยะเวลาที่วางไว้และไม่กระทบต่อการประกอบอาชีพและสถานภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน

2.2.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมให้ชัดเจนและโปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยอาจตั้งเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม โดยสถานประกอบการใดที่ทำให้เกิดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในปริมาณมาก อาจต้องเสียค่าธรรมเนียมมากตามไปด้วยสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามคือ เมื่อมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการวางระบบการให้บริการแก่ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลให้เกิดประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน

3. ปัญหาอื่น ๆ เช่น **ต้องการที่ทิ้งขยะเพิ่มเติม** คณะกรรมการพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ระยะยาวอยู่ระหว่างดำเนินการหาแนวทาง ส่วนในเรื่องการเดินทางไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการขยะสูง ที่ทิ้งขยะเป็นพื้นที่การเกษตร หรือ แหล่งน้ำสาธารณะ รถขยะชำรุด ถึงขยะไม่เพียงพอ นั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพิจารณาดำเนินการ โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนในแต่ละด้านตามสถานะทางการคลังของตนเอง แต่หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางที่ 1 คือการลดการเกิดขยะแล้ว ปัญหาในการกำจัดขยะก็จะน้อยลงตามไปด้วย

4. **กรณีศึกษาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้**

4.1 **การทำธนาคารขยะ**

การทำธนาคารขยะ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน หรือเยาวชน นักเรียนในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการรวบรวมขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือสถานศึกษา จากนั้นจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อขยะมูลฝอย รายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายขยะมูลฝอย ก็จะมีการระดมไว้เป็นกองทุนส่วนกลางส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งปันคืนให้กับเจ้าของขยะมูลฝอยที่นำขยะมูลฝอยมาจำหน่าย หรืออาจปันคืนให้เจ้าของขยะมูลฝอยทั้งหมดก็ได้ ทั้งนี้อยู่ที่การจัดการในกรณีของการทำธนาคารขยะ คืออาศัยการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจ โดยให้สมาชิกรวบรวมขยะมูลฝอยมากองรวมไว้ที่บริเวณส่วนกลางที่จัดเตรียมไว้ จากนั้นประสานไปยังร้านรับซื้อขยะหรือร้านรับซื้อของเก่ามารับซื้อไป รายได้ที่เกิดขึ้นจะแบ่งปันให้กับสมาชิกโดยคิดตามปริมาณ.

/ จะปันให้...

ขยะมูลฝอยที่รวบรวมได้สำหรับกรณีของกลุ่มนักเรียน เขาชนตามสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้เช่นกัน โดยการนำขยะมูลฝอยจากบ้านเรือนมาเก็บรวมกันไว้ที่โรงเรียน จากนั้นโรงเรียนจะช่วยจำหน่ายให้เงินที่ได้จะนำมาสะสมไว้ที่ธนาคารขยะ โดยนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ต้องเปิดบัญชีธนาคารขยะไว้ทุกคน เงินที่ได้จะปันให้กับสมาชิกทุกคนการทำธนาคารขยะ เป็นสิ่งที่ท้องถิ่นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ไม่ยากนัก แต่ปัญหา คือ มักไม่ค่อยทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปริมาณขยะที่ได้มีน้อย หรือเนื่องจากความไม่ต่อเนื่องในการเข้ามาซื้อของร้านรับซื้อของเก่า ทำให้บางแห่งต้องหยุดไป อย่างไรก็ตามการทำธนาคารขยะช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนและเยาวชนได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการ ธนาคารขยะเทศบาลตำบลสอง

4.2 ตลาดนัดรีไซเคิล

การทำตลาดนัดรีไซเคิล คือ การจัดให้มีวันตลาดนัดวันใดวันหนึ่งในรอบสัปดาห์ โดยให้ประชาชนที่สนใจ นำของเก่าที่ไม่ใช้แล้ว มาจำหน่ายให้กับร้านรับซื้อของเก่า หรือนำมาวางขายในลักษณะแบบตลาดนัด เพื่อให้ผู้สนใจซื้อขายกัน ได้การทำตลาดนัดรีไซเคิล ช่วยให้เกิดขยะมูลฝอยน้อยลง เนื่องจากของใช้ที่บางคนไม่ต้องการใช้แล้ว อาจเป็นที่ต้องการของผู้อื่นที่สนใจ ดังนั้นการทำตลาดนัดในลักษณะนี้อาจใช้เวลาเพียงครั้งวันในแต่ละสัปดาห์เท่านั้น และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีของใช้ต่างๆ มาขายที่ตลาดนัดเป็นจำนวนมาก และช่วยเสริมสร้างบรรยากาศแบบตลาดนัดได้เป็นอย่างดี กรณีนี้อาจสามารถดำเนินการได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น

4.3 ถนนปลอดถังขยะ

เป็นโครงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการโดยการกำหนดให้ถนนบางสายในเขตชุมชนเป็นถนนปลอดถังขยะ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงการดำเนินโครงการอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการรองรับ กล่าวคือ ให้ประชาชนในละแวกถนนสายดังกล่าวสามารถนำขยะมากองมัดปากถุงรวมไว้หน้าอาคารบ้านเรือน หรือริมถนนเพื่อท้องถิ่นจะได้รวบรวมไปกำจัดต่อไป ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปพนักงานเก็บขนจะมารวบรวมในช่วงเย็นถึงเช้ามืด คือประมาณ 18.00 - 06.00 น. โครงการถนนปลอดถังขยะ เป็นโครงการที่ช่วยให้ถนนที่ทำโครงการมีความสะอาดเรียบร้อย ไม่มีขยะมูลฝอยหกเรียกราดเหมาะสำหรับย่านพักอาศัยที่ไม่มีกิจกรรมหนาแน่น นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจของประชาชนในการนำขยะมาวางเพื่อนำไปกำจัดให้เป็นเวลาที่แน่นอน ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการเทศบาลตำบลร่องกวาง

4.4 ชาเลี้ยงเมืองสะอาด

โครงการชาเลี้ยงเมืองสะอาด เป็นการสร้างความร่วมมือกับผู้เก็บขยะขาย หรือที่เรียกว่า“ชาเลี้ยง” ซึ่งโดยปกติมักเข้าไปคู้ยขยะที่วางอยู่ตามตลาด หน้าร้านค้าต่างๆ ขณะเดียวกันเมื่อคู้ยขยะแล้ว ก็มักทำให้เกิดการเรียกรวดของขยะเป็นจำนวนมากทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยของชุมชนการทำโครงการลักษณะนี้ คือ การรณรงค์.

ให้ผู้มีอาชีพเก็บขยะของเก่าใช้แล้วมาร่วมประชุมหารือในการกำหนดแนวทางในการเก็บหาของเก่าหรือขยะตามถังขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้อาจให้แรงจูงใจแก่กลุ่มชาเล้ง เช่น การตรวจสอบสุขภาพประจำปี ให้ฟรี การแจกถุงมือเพื่อความปลอดภัยในการเก็บหาของเก่า การมอบเสื้อที่มีแถบสะท้อนแสงเพื่อความปลอดภัยในเวลาที่ขู๊ยขยะในช่วงค่ำหรือเช้านคร เป็นต้นการทำโครงการนี้ ช่วยให้ผู้มีอาชีพชาเล้ง หรือเก็บหาของเก่าขายมีความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีระเบียบวินัยในการขู๊ยขยะตามแหล่งชุมชนต่างๆ ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขนขยะทำได้สะดวกรวดเร็วขึ้น กรณีนี้อาจสามารถดำเนินการได้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น หรือเขตเมือง

4.5 ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ

เป็นโครงการที่สนับสนุนให้ชุมชนรวมกลุ่มกัน หรืออาจเป็นการดำเนินการรายย่อยแบบครัวเรือนก็สามารถทำได้ โดยการนำขยะมูลฝอยสดจากตลาดสดหรือเทศบาลมาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ นำไปผสมกับแกลบจี้แล้ว แล้วกองทิ้งไว้จนกว่าขยะจะย่อยสลายจนเป็นปุ๋ย จากนั้นนำมาบรรจุถุง และจำหน่ายการทำปุ๋ยหมักลักษณะนี้เหมาะสำหรับชุมชนที่มีปริมาณขยะสดในแต่ละวันมาก ซึ่งสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ขยะสดเหล่านี้ยังสามารถนำมาหมักรวมกันในภาชนะ พร้อมทั้งนำกากน้ำตาลมาผสมกับขยะสดที่สับเป็นชิ้นเล็กๆ แล้วปิดฝาปล่อยทิ้งไว้ จนเกิดเป็นน้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยน้ำชีวภาพ นำมาบรรจุขวดจำหน่าย สามารถนำไปใช้ในการเป็นปุ๋ยให้กับต้นไม้ ใช้ในการรดคกดินหมื่นของน้ำเสีย หรือช่วยในการย่อยสลายอินทรีย์สารในน้ำเสียได้ดี หรือแม้กระทั่งนำไปผสมน้ำสำหรับการฆ่าแมลงศัตรูพืช เป็นต้น กรณีนี้เหมาะสมสำหรับทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณ และยังได้ประโยชน์จากการหมักปุ๋ยอีกทางหนึ่ง ตัวอย่างโครงการและท้องถิ่นที่ดำเนินโครงการ อบต.น้ำริด อบต.วังชัน อบต.หัวฝาย

ฉะนั้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการจัดการขยะ ในระยะสั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย จึงขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

- ระยะที่ 1 สร้างความคิด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน ซึ่งอาจสื่อสารให้ประชาชนโดยทั่วไปได้เข้าใจโดยการแจกจ่ายใบปลิว (ตามตัวอย่างซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้จาก WWW.Phraelocal.go.th/หนังสือสั่งการกลุ่มงานส่งเสริมฯ) ให้แก่ทุกครัวเรือน หรือดำเนินกิจกรรมอื่นๆ ที่เห็นว่าเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากขยะในครัวเรือน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการให้ความร่วมมือเพื่อลดปริมาณขยะ และเป็นการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุน และผลักดันให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะในแต่ละครัวเรือนก่อนที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปกำจัดต่อไป

- ระยะที่ 2 สร้างแบบอย่าง โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการดำเนินการ โดยการทำกิจกรรมที่เป็นตัวอย่างในการคัดแยกขยะ เช่น การคัดแยกขยะภายในสำนักงาน หรือ การนำขยะไปหมักเป็นปุ๋ยน้ำชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์

- ระยะเวลาที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีโครงการตาม
กรณีศึกษา หรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าเป็นการส่งเสริมการจัดการขยะที่ประชาชนมีส่วนร่วม
เช่น การทำธนาคารขยะ (ทต.สอง) , ตลาดนัดรีไซเคิล , ถนนปลอดถังขยะ (ทต.ร่องขวาง) , ซาเล้งเมือง
สะอาด , ปูยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ (อบต.น้ำรัศ , อบต.วังซิ่น , อบต.หัวฝาย)
- ระยะเวลาที่ 4 การติดตามผล โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานผลให้จังหวัดทราบ
ตามแบบที่กำหนด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 ทุกวันที่ 20 ของเดือน

*****

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
คณะกรรมการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยในระยะสั้น
ในวันที่ 22 กันยายน 2553

1. นายเลียดไท วงศ์ใหญ่	ท้องถิ่นจังหวัดแพร่
2. นายภวัต อารินทร์	นักวิชาการสาธารณสุข (สสจ.แพร่)
3. นางมยุรี ผลดีประสิทธิ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ (ทสจ.แพร่)
4. นายมนูเกียรติ คณะนัย	วิศวกรเครื่องกล 6 ว. (อบจ.แพร่)
5. นางพัชรมณ เกตุบำรุง	ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข (ทม.แพร่)
6. นายสง่า คำตัน	รองนายก อบต.เตาปูน
7. นายธรรมนาถ นวลน้อม	จนท.วิเคราะห์นโยบายและแผน (อบต.เวียงทอง)
8. นายต่อพงษ์ ทับทิมโต	หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น (สสจ.แพร่)
9. นายประสาน ชุมภูอินทร์	หัวหน้างานบริหารทั่วไป (สสจ.แพร่)

*****

จัดทำโดย สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
ผู้ประสานงาน นายประสาน ชุมภูอินทร์ หัวหน้างานบริหารทั่วไป 054 534119 ต่อ 14

วัตถุประสงค์ใหม่ เพื่อให้มันได้กลับไปยังกระบวนการผลิต
ได้อย่างสะดวก ผลจากการกระทำเช่นนี้ของพวกเราหลายๆ
คนในสังคมจะสร้างประโยชน์มหาศาลให้กับสังคมและ
สิ่งแวดล้อมของจังหวัดแพร่ได้

ขยะที่ควรคัดแยกก่อนทิ้ง

เศษอาหาร ขูดหลุมหรือทิ้งใต้ต้นไม้ย่อยสลายเป็นปุ๋ยได้

แก้ว การนำแก้วเก่าไปหลอมใหม่จะใช้ความร้อน

ที่ต่ำกว่าการผลิตจากวัตถุดิบใหม่ได้มาก และยังประหยัด
ทรัพยากรได้หลายอย่าง เช่น ทรายละเอียด แร่ที่ต้อง
นำมาจากภูเขา และสารเคมีอื่นๆ ที่ต้องนำเข้า เป็นต้น

เมื่อเราต้องการทั้งแก้วที่ไม่ได้ใช้เพียงก้นภาชนะใช้แล้ว
จากเศษอาหารที่จะบูดเน่า แล้วก็นำไปรีไซเคิลหรือให้ชาเล้ง
ผาโลหะก็นำไปรีไซเคิลได้ในหมวกของโลหะ

กระดาษ กระดาษไม่ควรถูกรื้อเศษอาหาร ไม่เปียก

เพราะอาจขี้ราได้ วิธีการง่ายๆ ในการทิ้งก็คือ ทาล้างเล็กๆ
ไว้ใส่ขยะกระดาษในบ้าน เช่น กระดาษที่ใช้รองหน้าแล้ว
หนังสือพิมพ์ นิตยสาร จดหมาย ใบปลิว กระดาษที่มี

ตัวแม่เหล็ก (Staple) ติดอยู่ก็ไม่ใช่ของจดหมายที่เป็น
หน้าต่างพลาสติกอยู่ก็รีไซเคิลได้ ตกลงกันในบ้านว่า
ขยะพวกนี้จะทิ้งรวมกันในลังนี้ แล้วเมื่อถึงเต็มคุณก็ยกไป
ขายหรือจะยกให้เค้าไปฟรีๆ เค้าก็จะดีใจมาก

โลหะ เป็นวัสดุที่ดัดกลับไปสู่กระบวนการรีไซเคิลมาก
ที่สุดในปัจจุบัน เห็นได้จากสัดส่วนของวัสดุโลหะที่พบอยู่ใน
ขยะชุมชนจนมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับวัสดุรีไซเคิลอื่น ๆ
สาเหตุน่าจะมาจากการที่เราซื้อโลหะเก่าก่อนซึ่งจะสูง
โลหะแม่เหล็กนั้นอ่อนกว่าสิ่งอื่นก็ไม่ใช่แม่เหล็กเป็นสนิมแล้ว
ก็ยิ่งขายได้ การขบองอลูมิเนียมเก่ามีราคาซื้อที่สูงมาก

ทั้งหมดนี้เป็นเพราะว่า การรีไซเคิลโลหะนั้นสามารถประหยัด
พลังงานที่ใช้ในการผลิต และประหยัดการใช้แร่ใหม่ได้เยอะมาก

โลหะสามารถนำกลับไปหลอมใหม่ซ้ำแล้วซ้ำอีกได้อย่างต่อเนื่อง
พลาสติก พลาสติกเป็นวัสดุที่พวกเราใช้กันอยู่

ในชีวิตประจำวันมีเยอะมากๆ วิธีการ แล่นำแยกคุณทำได้ง่ายๆ
กับแก้ว เช่น ขวดน้ำดื่ม หลอดใส่ครีมกันแดด ขวดนม
ขวดเครื่องปรุงรสในครัว ซึ่งถ้านำไปเผาในที่กลางแจ้งธรรมดา
ก็อาจจะสร้างมลพิษให้กับชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้

แบตเตอรี่เก่า แบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือ - แบตเตอรี่
ที่ชาร์จใหม่ได้ สามารถรีไซเคิลได้! แบตเตอรี่ที่ชาร์จใหม่ได้
เป็นขยะอันตราย - ทิ้งแต่ละอย่างให้ถูกที่

สรุปหลักการทิ้งขยะ

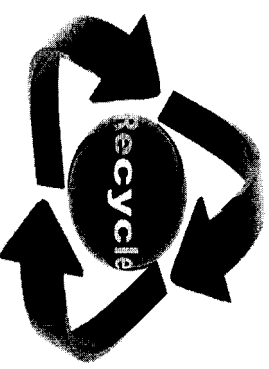
เราควรแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง ขอยืนยันว่ามันไม่แยก
อย่างที่คิด ลองทดลองดูก่อน แล้วช่วยกันบอกต่อด้วย
คุณละเห็นได้เลยว่าในถังขยะคุณมีสิ่งต่างๆอยู่ทุกสิ่งชนิดที่
ช่วยกันทำให้วัสดุเหล่านั้นมีค่าขึ้น และถูกส่งไปให้ถูกที่ดีกว่า

ตรา
สัญญาลักษณะ
อปท.

เขต คนมีสุข

ดำเนินการโดย
..... (ชื่อ อปท.).....
ร่วมกับ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดแพร่
และ คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา
การจัดการขยะมูลฝอยในระยะเวลาจังหวัดแพร่

ห่มพระบรมหรือไม่ว่ามีพระเกิดขึ้นในแต่ละวัน

มากเท่าใด

ปัจจุบันมีพระเกิดขึ้นในจังหวัดแพร่เป็นจำนวนมาก	ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้
เทศบาลเมืองแพร่	24 ตัน/วัน
อำเภอเมืองแพร่	75 ตัน/วัน
อำเภอสูงเม่น	87 ตัน/วัน
อำเภอสอง	15 ตัน/วัน
อำเภอท่าวังผา	12 ตัน/วัน
อำเภอเด่นชัย	32 ตัน/วัน
อำเภอวังชิ้น	15 ตัน/วัน
อำเภอร่องขาว	20 ตัน/วัน
อำเภอลอง	50 ตัน/วัน

รวมปริมาณพระที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น 330 ตัน/วัน

คิดเป็น 9,900 ตัน/เดือน หรือ 118,800 ตัน/ปี

การกำจัดโดยวิธีการที่ไม่ถูกต้องมีผลเสียอย่างไร

อากาศเสีย เกิดจากการเผามูลฝอยกลางแจ้ง

ทำให้เกิดควัน และสารมลพิษทางอากาศ

น้ำเสีย เกิดจากการกองมูลฝอยที่ตกค้างบนพื้น

เมื่อฝนตกลงจะเกิดน้ำเสีย ซึ่งไหลลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้เกิด

ภาวะมลพิษทางน้ำ

แหล่งพาหะนำโรค เนื่องจากมูลฝอยตกค้างบนพื้น

จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนู แมลงวัน และแมลงสาบ

ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อ ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ

อนามัยของประชาชน

เหตุรำคาญและความไม่แน่ใจจากการเก็บขยะมูลฝอย

ไม่หมด ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนและไม่ส่งงานแก่ชุมชน

แล้วเราจะช่วยลดปริมาณขยะได้อย่างไร

หลักง่ายๆ ในการลดปริมาณขยะก็คือเปลี่ยนแปลง

พฤติกรรมบางอย่าง ที่ไม่ได้ลดพอนความสะอาดกายของเรา

มากนัก ไม่ถือความเสียต่อโรคภัยและสุขภาพ แต่สามารถ

ช่วยประหยัดทรัพยากร ประหยัดพลังงานในการผลิต

และค่าใช้จ่ายในการกำจัด ช่วยลดปริมาณขยะที่สะสม

ฝังกลบในแต่ละวัน และช่วยสิ่งแวดล้อมได้ โดยวิธีการ

หลักเลี้ยง หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ของที่ใช้

เลี้ยงตัวแล้วทิ้งเลย ของที่ใช้เป็นธรรมเนียม-ไม่ต้องใช้ก็ได้

แต่เคยชินจน หลอดกาแฟ ถุงพลาสติก ขวดน้ำอัดลมวันเวย์

จานชามถ้วยที่ทิ้งแล้วทิ้งเลย กระดาษห่อของขวัญที่ย่อยสลาย

ไม่ได้ การ์ดอวยพรต่างๆ มีดโกนพลาสติก กล่องยูเอชที

(UHT) รวมถึงของกระจุกกระจิกที่ซื้อมาแล้วทำประโยชน์

อะไรไม่ได้ เป็นนิสัยที่ต้องทิ้งกลายเป็นขยะ เป็นต้น

ลด หากไม่ลดการหลีกเลี่ยงการใช้หรือบริโภค

ของบางอย่างได้เสียทีเดียว ก็พยายามใช้ให้น้อยลง สิ่งของ

ที่เป็นคล้ายๆ กับพวกที่กล่าวมาแล้วข้างบน

ใช้ซ้ำ พยายามใช้ของที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์

ที่สุด รวมถึงการซ่อมแซมของที่ยังใช้ได้อยู่มันจะใช้ได้กลายเป็น

เป็นขยะเร็วเกินไป และการบริจาคสิ่งของที่เราไม่ต้องการแล้ว

แต่อาจยังเป็นประโยชน์กับคนอื่นได้ ก็ควรบริจาคแทนที่

จะทิ้งลงไปในถังขยะธรรมดา การระดมใช้ทิ้งสองหนาก่อน

แล้วค่อยทิ้ง

นำกลับมาใช้ใหม่ วัสดุที่สามารถนำไปผ่าน

กระบวนการรีไซเคิลได้ ถือเป็นวัตถุดิบที่มีค่าสำหรับ

อุตสาหกรรมอื่น มันไม่ใช่เป็นแต่เพียงขยะชิ้นหนึ่งเท่านั้น

ดังนั้นถ้าเราเปลี่ยนมุมมองเสียใหม่ และเปลี่ยนวิธีการทิ้ง

แบบรายงานโครงการ “ขยะลด คนมีสุข”

20 ตุลาคม 2553 (ทุกวันที่ 20 ของเดือน)

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดแพร่ (ชื่อ อปท)..... ขอรายงานผลการดำเนินการตามโครงการ “ขยะลด คนมีสุข” ดังนี้

1. แจกจ่ายเอกสารแผ่นพับให้ประชาชน จำนวน ..... ครั้วเรือน หรือ
การดำเนินการอื่น ๆ ที่เป็นการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบ จำนวน ..... ครั้วเรือน

2. มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น
หอกระจาย หรือเมื่อมีการจัดกิจกรรมต่างๆ จำนวน ..... ครั้ง

3. มีการดำเนินโครงการที่เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของชุมชน
ได้แก่โครงการ

.....
.....

4. การมอบหมายให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงคือ (ให้ระบุชื่อ – สกุล เบอร์โทรศัพท์)

.....
.....

5. มีการตรวจสอบแหล่งรวบรวมและกำจัดขยะในพื้นที่แล้วและมีการดำเนินการดังนี้

.....
.....

6. เมื่อมีการดำเนินการตามข้อ 1 – 3 แล้ว มีปริมาณขยะที่คาดการณ์ว่าจะสามารถลดลงได้
ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมปริมาณ.....กิโลกรัม/วัน (ให้ตรวจสอบกับการ
รายงานปริมาณขยะที่ อปท.รายงานให้จังหวัดด้วย)

7. การดำเนินการกรณีอื่น ๆ (ถ้ามี).....

.....
.....

(.....)

(.....)

..... ผู้รับมอบหมายตามข้อ 4

นายก อปท.

หมายเหตุ ให้รายงานทางโทรสาร หมายเลข 054-534119 ต่อ 25 (ประสาน)